

LEAD+

Kompetenceudvikling i
Projekt Fremtidens Fundament

Modul 1 – Samskabelse og facilitering

På Modul 1 er der fokus på **den gode start** for de lokale projektgrupper. Det kræver, at projektgrupperne fordyber sig i den udfordring/det eksperiment de har valgt at arbejde med og stiller sig selv spørgsmålene: Hvordan kan vi forstå vores udfordring bedre? Hvem påvirker, og bliver påvirket af udfordringen? Hvem skal vi invitere ind til åben dialog? Hvilke hypoteser har vi om hvordan udfordringen kan håndteres? Hvilke eksperimenter kan vi afprøve i praksis, og hvordan?

At besvare den slags spørgsmål og få lagt en god plan kræver, at man er dygtig til at **facilitere** en samtale mellem mennesker – og kender til præmisserne for **samskabelse**.

Modul 1 består derfor af en blanding mellem oplæg fra LEAD og øvelse i projektgrupperne i praksis med direkte kobling til gruppernes projekter.

09.00-09.10

Velkomst og sang.

09.10-09.20

Intro til kompetenceforløbet og dagens program.

Hvad kan I forvente af kompetenceudviklingsforløbet? Hvad skal vi i dag? Hvordan hænger det sammen med projekt Fremtidens fundament?

09.20-10.00

Mini-præsentation fra alle projektgrupper.

Vi lærer hinandens projekter at kende på tværs af projektgrupper. Vi tager status på de enkelte projekter, og hvilke tanker hver projektgruppe allerede har gjort sig ift. hvordan de vil arbejde med deres udfordring.

10.00-10.15

Pause.

10.15-11.45

Oplæg v. LEAD og øvelser i projektgrupper: Hvad er samskabelse i praksis, og hvorfor er det vigtigt?

At samskabe er mere end at samarbejde. Det handler om at skabe løsninger på konkrete problemer i fællesskab. Hvordan sikrer man den gode samskabelsesproces, og hvor bliver det relevant for de enkelte projektgrupper?

11.45-12.30

Frokost.

12.30-14.30

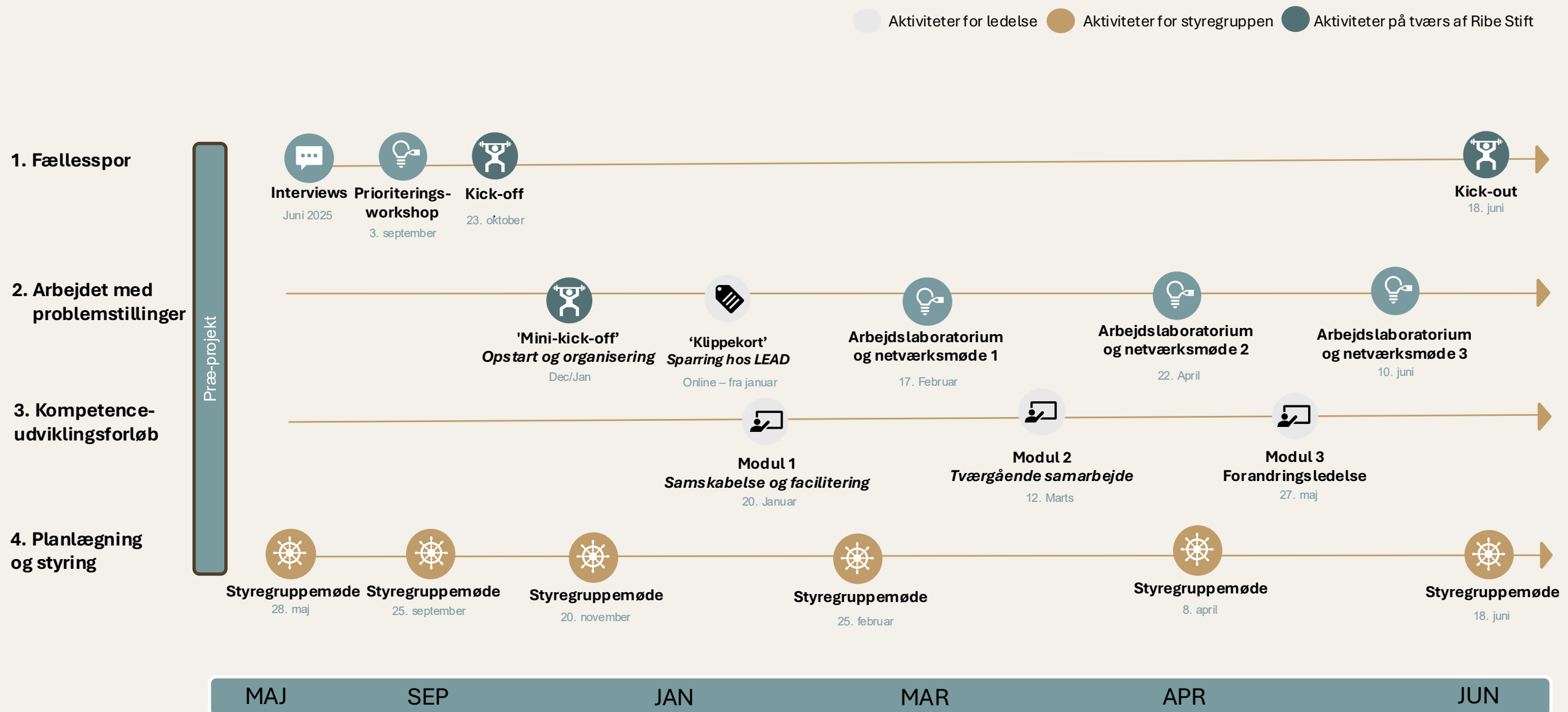
Oplæg v. LEAD og øvelser i projektgrupper: Mødefacilitering og projektstyring som kompetence.

At facilitere og lede projekter er en vigtig kompetence, når man skal have mange mennesker og fagligheder til at skabe noget sammen. Vi arbejder derfor med grundlæggende projektstyringskompetencer, og overfører dem til samarbejdet både i projektgrupperne og i inddragelsen af andre interessenter.

14.30 – 15.00

Opsamling, aftaler om næste skridt samt tak for i dag! 😊

Det samlede forløb

Korte præsentationer af foreløbige miniprojekter

- ✦ Vi præsenterer de foreløbige tanker om miniprojekter på tværs af provstigrupperne.
- ✦ Mulighed for at stille spørgsmål og eventuelt høre andre grupper, der laver noget, der minder om ens eget miniprojekt.
- ✦ Præsenter 1) udfordringen og 2) de foreløbige tanker om løsningen og hvor I er i dag.
- ✦ Hvis ikke man har et projekt, så tilkendegiv hvor du bliver inspireret af andre.

LEAD+

Pause

Processen for i dag

1. Samskabelse som grundkompetence til at udvikle projekter og samarbejde med omverdenen.
2. Få styr på interessenterne – hvem skal vi have med?
3. Mødeledelse - Faciliter gode møder og processer.

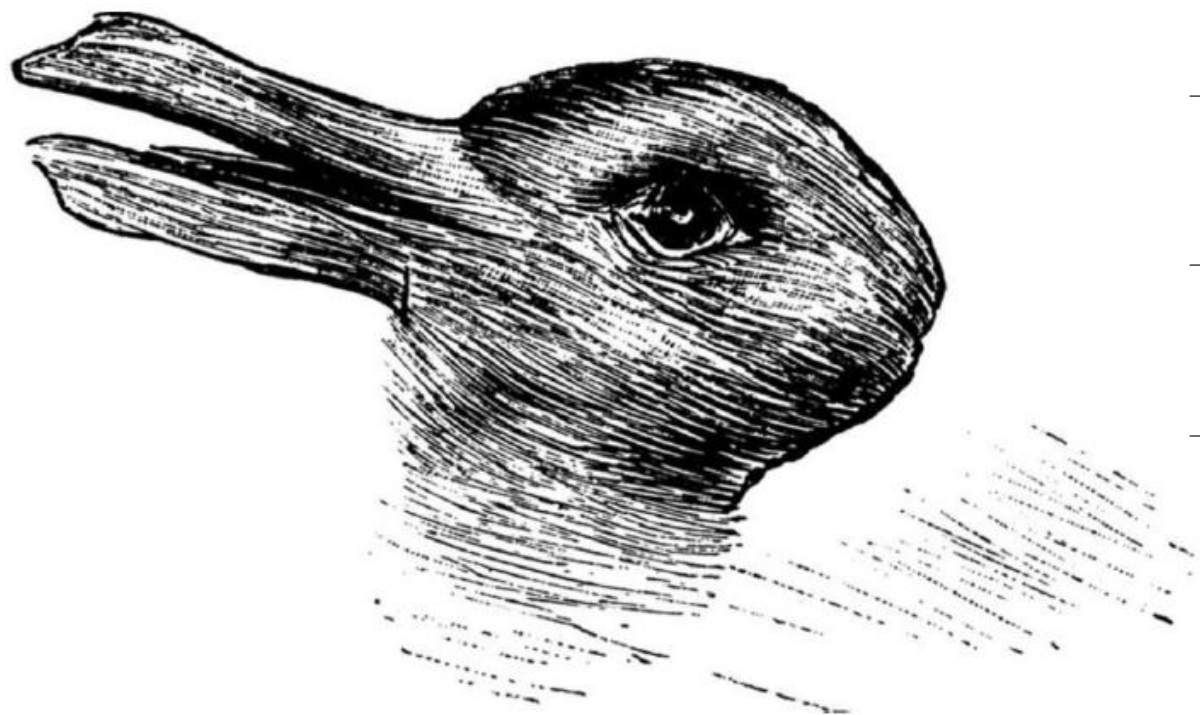
LEAD+

Samskabelse

Samskabelse og facilitering

Vi ser verden og skaber mening ud fra vores egen virkelighed

- + Vi skaber hver især vores egne opfattelse af virkeligheden.
- + Alle handler i bedste hensigt – ud fra deres egen logik.
- + Pas på med vishedens fristelse!

”

Vi kan ikke opnå fælles forståelse, men ved at dele historier om det, vi forstår og ikke-forstår, kan vi nærme os en koordineret fælles forståelse.

Ledelse af samskabelse

Samskabelse handler om at aktivere ressourcer i civilsamfundet (borgere, frivillige og foreninger, private virksomheder) med henblik på at producere værdi sammen.

At lede samskabelsesprocesser handler om at tilrettelægge og facilitere samskabelsesprocesser i overensstemmelse med et specifikt formål (Fremtidens fundament / Kirkegang og aktualisering).

Fra at styre til at facilitere

Fra en styrende position

Bruger personlig og positionel magt.

Definerende sprogbrug.

Forventninger.

Klarhed om rammer, regler mv.

Vejledende.

Tale til.

Til en faciliterende position

Involverer og gør andre gode:

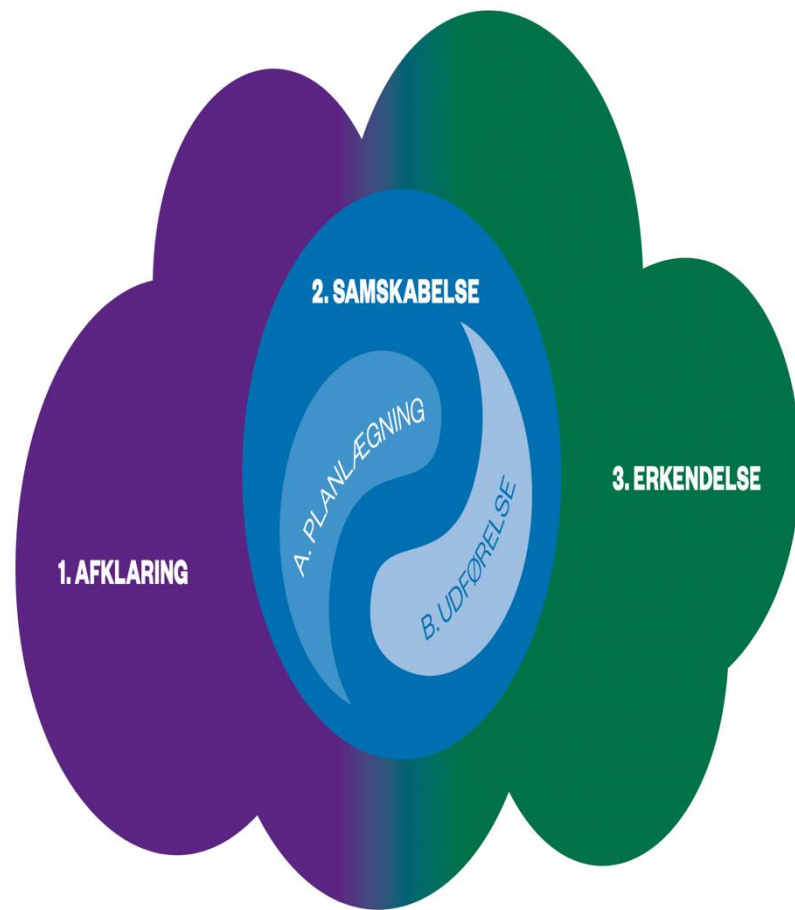
Faciliterende sprogbrug.

Tale med, være nysgerrig/lyttende.

Anerkende andres situation, behov og ressourcer.

Feedback og forward på intention-handling-effekt.

Hvordan samskabe? Processen... fra idé til handling

1. Afklaring (internt eller i direkte dialog med andre aktører)

- **Hvorfor:** Hvilke behov og mål har vi/vores målgruppe? Hvilken værdi ønsker vi at tilføre?
- **Hvem:** Hvilke muligheder kan vi få øje på? Hvilke ressourcer kan vi invitere ind? Pårørende? Frivillige? Foreninger?
- **Hvad:** Hvilke aktiviteter kan vi skabe i mødet mellem vores målgruppe / eksterne samarbejdspartnere?

2. Samskabelse (planlægning og gennemførelse) Undgå 'bestiller-udfører'-modellen. Invitér og være åben for at tænke nyt

- Vi skal arbejde åbne og 'ligeværdigt'.
- Drøfte ideer og konkretisere – hvad, hvornår og hvordan?
- Er der faldgruber eller barrierer vi skal være opmærksomme på?

3. Evaluering og erkendelse

- Hvad virkede godt? Hvad lærte vi undervejs?

Mindset & arbejdsprincipper

- ✦ Empati er afgørende – forstå hvor der er et behov!
- ✦ De bedste løsninger udspringer af det bedste indblik i borgernes / menighedernes behov og værdier.
- ✦ Udforsk idéer sammen – I har en forestilling om, hvad I vil arbejde med, men pas på med at antage, at dem I får brug for er lige så motiverede!
- ✦ Byg ovenpå hinandens ideer – og gå ligeværdigt ind i en nysgerrig relation, hvor I udforsker muligheder.
- ✦ Afprøv løsninger hurtigt – se hvad der sker!
- ✦ Prøvehandlingerne skal være hurtige og billige at lave, men skal lede til brugbar feedback.

Konkret proces for samskabelse

- ✦ Forstå problemet – etableret gennem fremtidens fundament – Aktualisering og kirkegang.
- ✦ Inviter til ligeværdig dialog – Ser borgere og menighed det samme, som I gør? Eller får de øje på noget andet?
- ✦ Udforsk løsningsmuligheder sammen med dem, der påvirker og påvirkes af problemet – skab løsninger sammen!
- ✦ Hvordan skal et samarbejde se ud, hvis afprøvningen går godt? Hvad gør vi, hvis det lykkes?

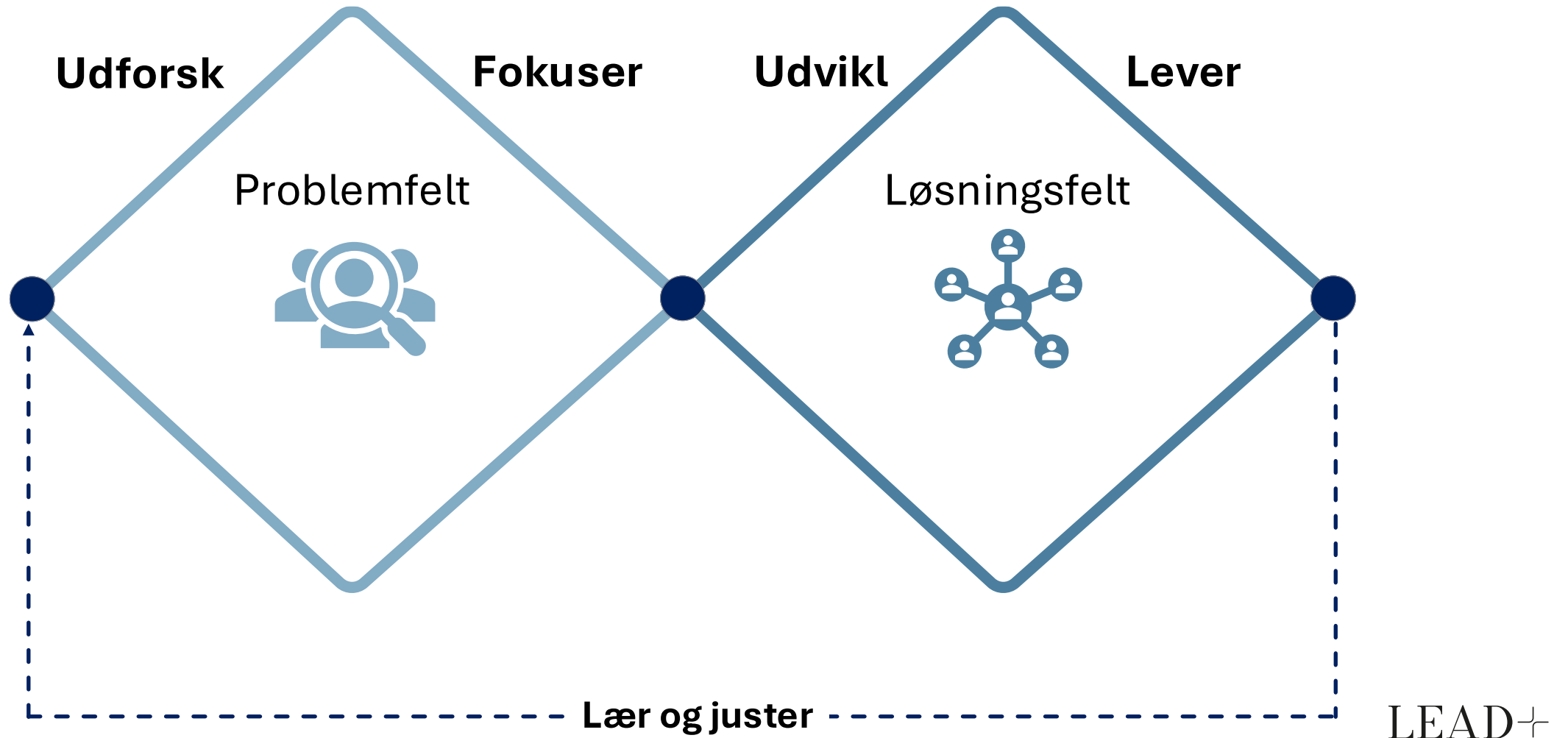
Dialog ved bordene

- † Hvilke erfaringer har vi med at samskabe løsninger sammen med andre? Kan både være på tværs af Stiftet, men særligt ud i samfundet med borgere og menighed.
- † Hvad går ofte godt, og hvad bliver udfordrede af?
- † Hvilke greb til samskabelse bliver jeg inspireret af frem til nu?

LEAD+

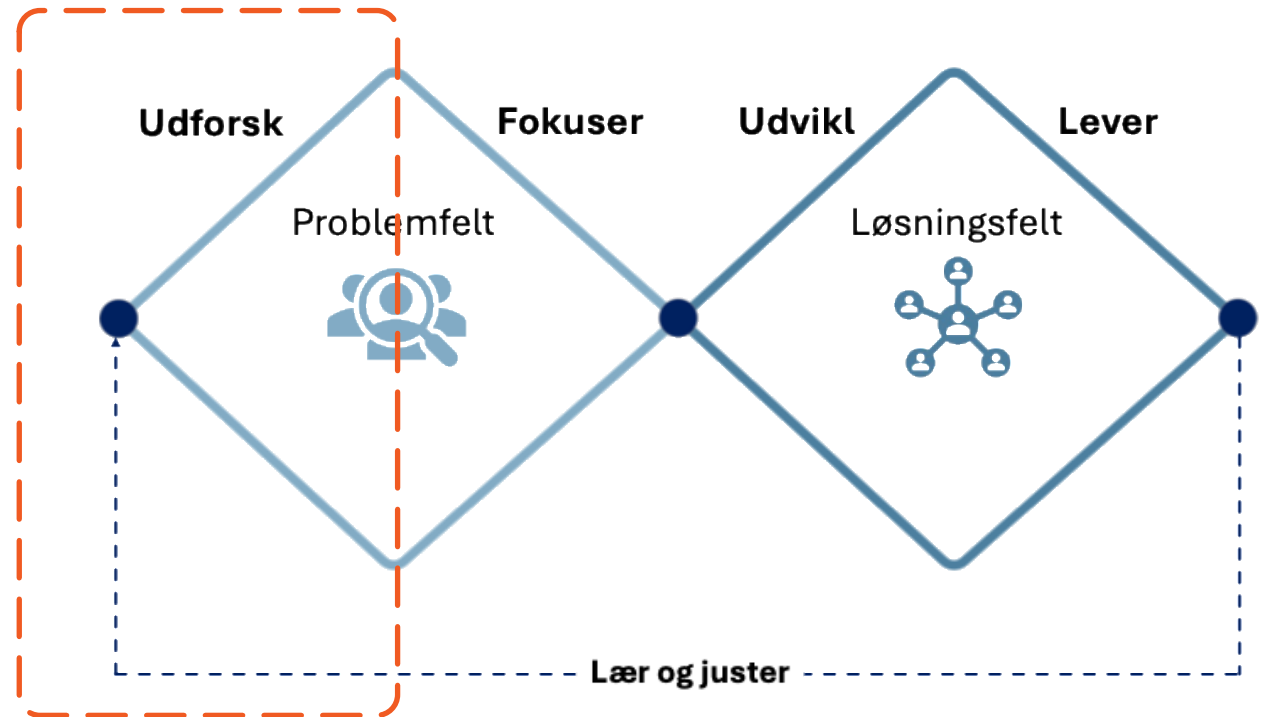
Opsamling

Dobbelt diamanten – en metode til samskabelse

Double Diamond modellen – *Udforsk problemet*

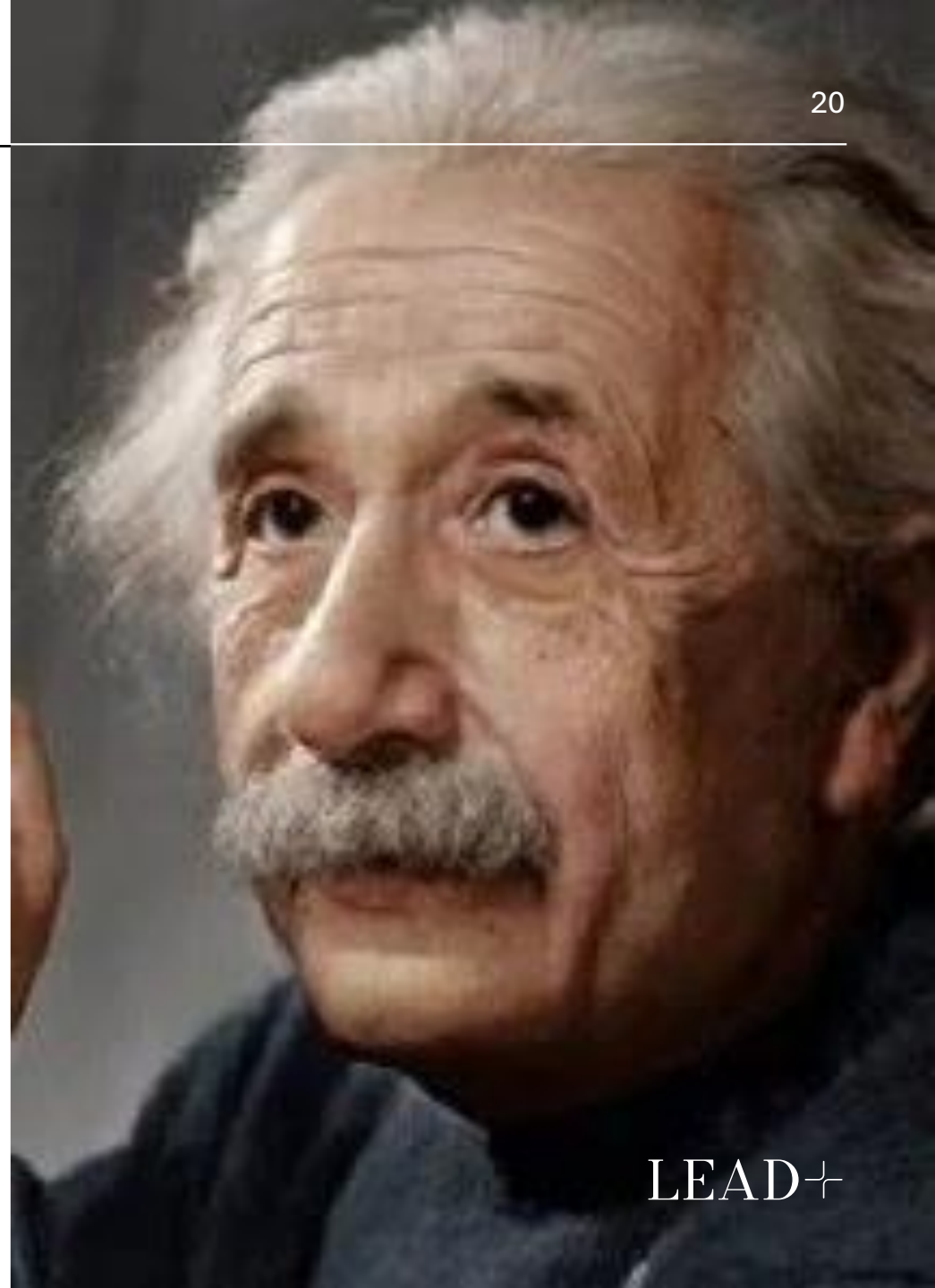
1. *Vi udforsker problemet – og vi tænker KUN på problemet, ikke løsninger... endnu.*
2. *Vi forholder os eksplorativt og nysgerrigt.*
3. *Netop denne tilgang der er brugt til at danne grundlaget for Fremtidens Fundament*

Kunsten at stille spørgsmål

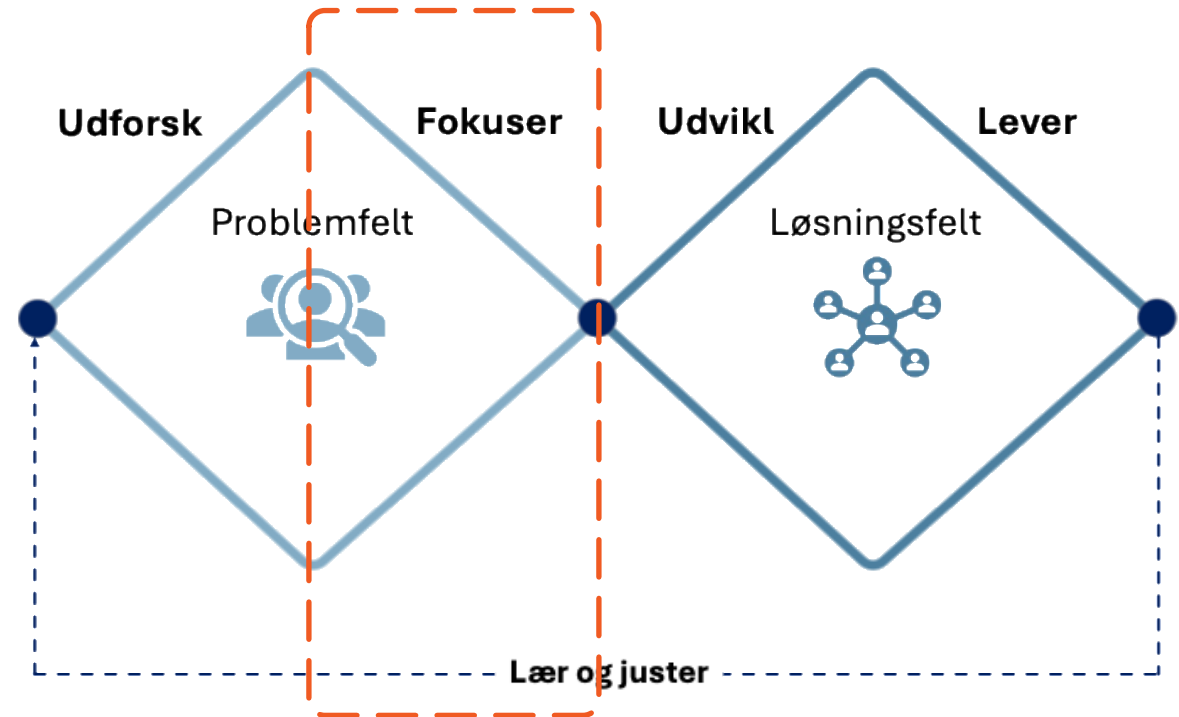
Hvis jeg havde en time til at løse et problem og mit liv var afhængigt af det, ville jeg bruge de første 55 minutter på at finde frem til at stille det rigtige spørgsmål. Når jeg først kender det rigtige spørgsmål, ville jeg kunne løse problemet på mindre end 5 minutter.

- Albert Einstein

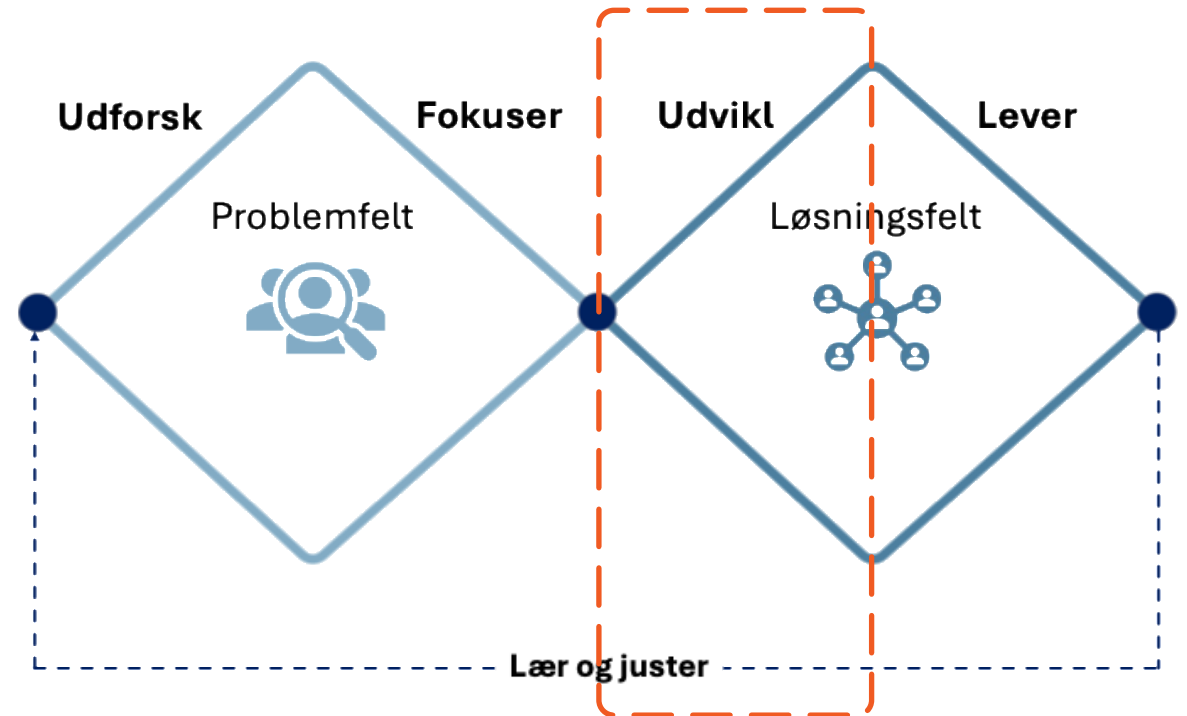
Double Diamond modellen – *Fokuser problemet*

1. *Vi kondenserer vores viden om problemet.*
2. *Vi skærer vores problemfelt til og prioriterer, hvad det er for et problem, vi ønsker at løse.*
3. *Hvor kan vi begynde at håndtere problemet, så vi skaber størst værdi hurtigst?*
4. *Fokus i Fremtidens Fundament på ‘Kirkegang og aktualisering’.*

Double Diamond modellen – *Udvikling og test af løsninger*

1. Vi udarbejder prototyper, der kan teste vores hypoteser.
2. Prototypen skal tænkes som **‘den mindst ressourcetunge løsning, der kan generere den nødvendige læring til at be- eller afkræfte vores hypotese’**.
3. Her er I begyndt at forme projektmuligheder – men det er også her samskabelsen skal have plads! Hvem skal vi samskabe løsninger med, og hvordan kan vi teste dem?

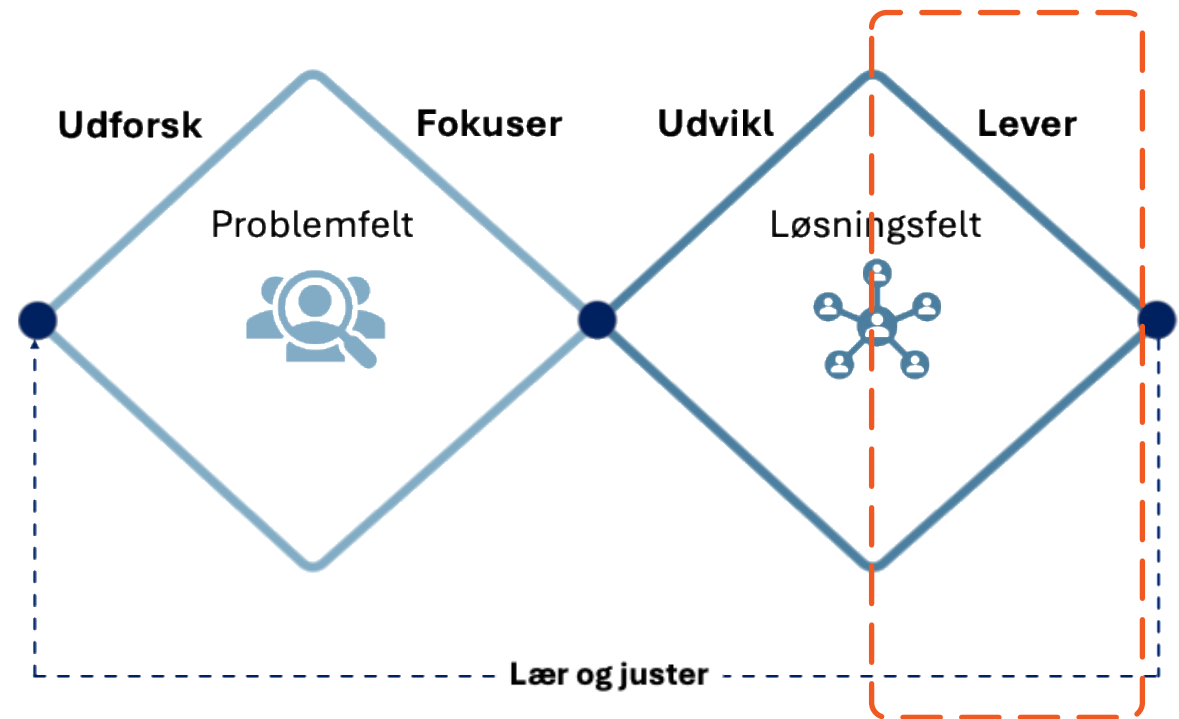

Eksempler på prøvehandlinger

- + Kan vi teste vores idé i samarbejde med én skole eller én mindre målgruppe tilknyttet én kirke?
- + Kan vi vise borgeren en skitse, der viser vores koncept og invitere til dialog?
- + Kan vi afprøve afprøve vores idé i 2 uger, og invitere til feedback og videre bidrag?
- + Kan vi afprøve en ny samarbejdskonstellation omkring menighed x, y og z i 2 uger, for at se hvad de oplever?
- + ...?

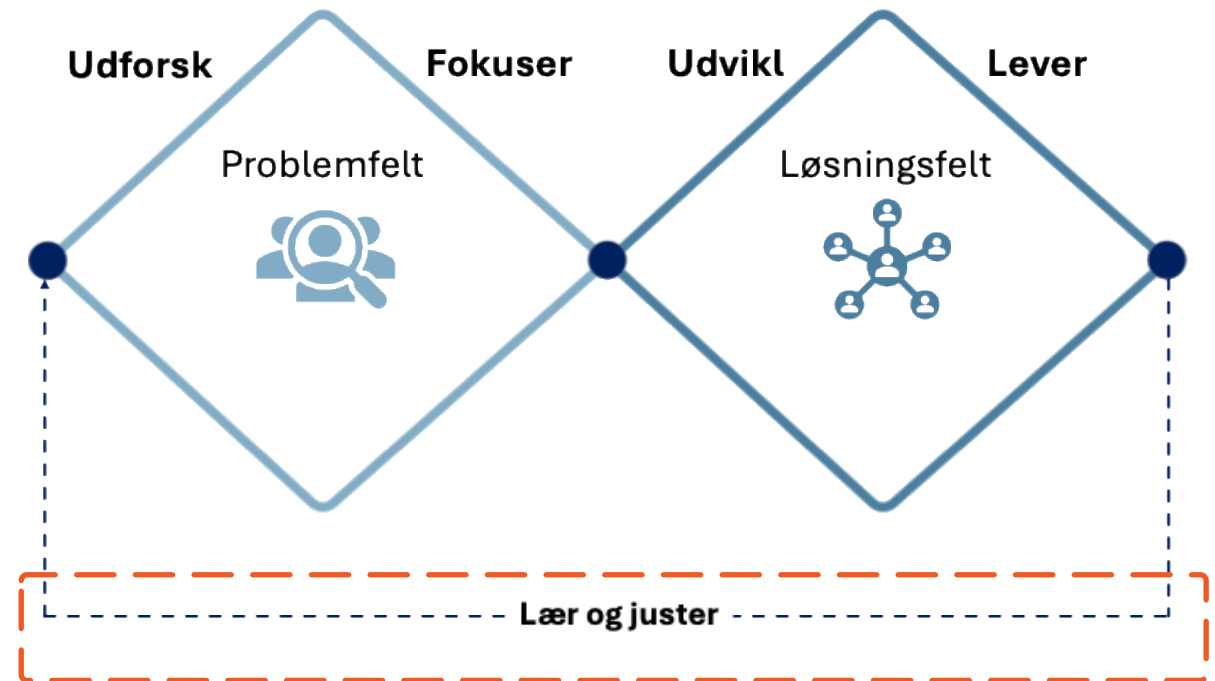
Double Diamond modellen – Afprøv løsninger i praksis

1. Vi tester prøvehandling i samarbejde med dem, vi har samskabt mulige løsninger sammen med.
2. Vi indsamler læring, der kan be- eller afkræfte vores hypoteser. Sørg for at dem, I samskaber løsningerne med også bliver involveret i evalueringen!
3. Vi indsamler læring og data fra testen, og be- eller afkræfter vores hypoteser.

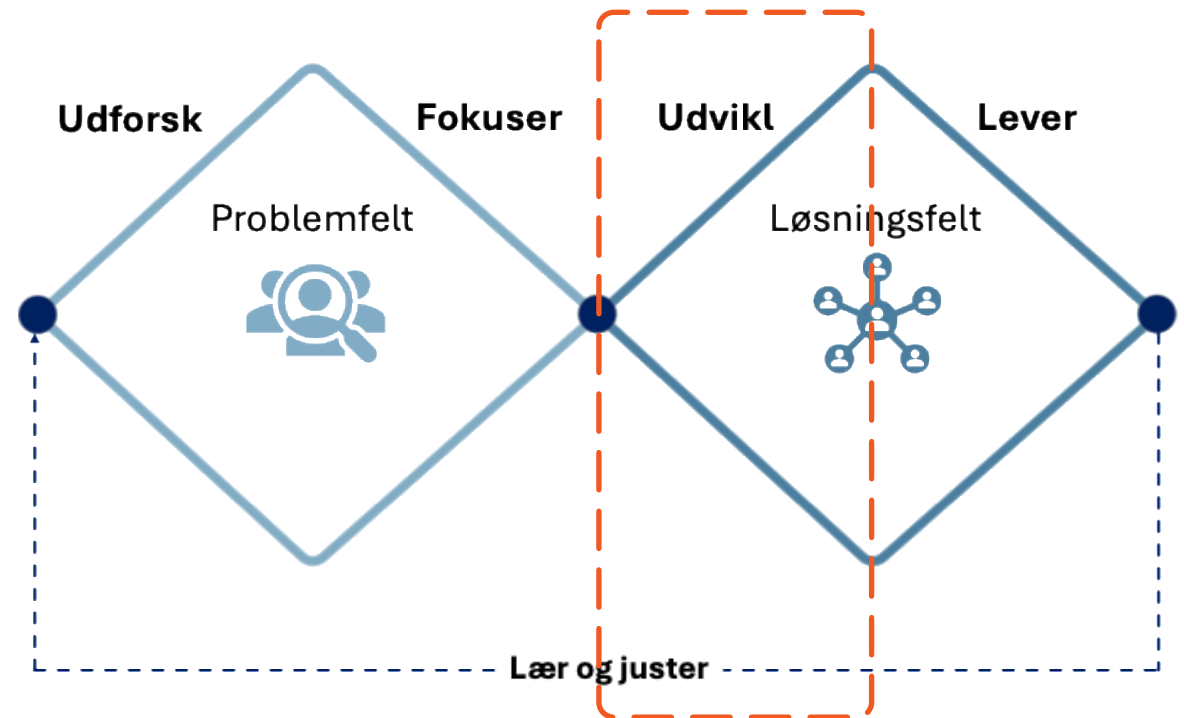
Double Diamond modellen – *Lær og juster*

1. *Brug læring og ny viden til at justerer jeres prøvehandling, og brug det til at samskabe en endnu bedre løsning.*
2. *Vær klar til 'skalerings'-øvelsen. At kunne svare på: Hvad gør vi, hvis prøvehandling bliver en succes?*

Vi går i dialog om udviklingen af løsninger på ‘Kirkegang og aktualisering’.

- + I dag er en kompetenceudviklingsdag – så der er ingen ‘rigtige’ eller ‘forkerte’ svar.
- + Tal rundt om bordet om jeres foreløbige tanker om løsninger, der kan håndtere udfordringen med ‘Kirkegang og Aktualisering’. Skriv dem ned!
- + Nogle har allerede præsenteret projekter, nogle har ikke. Drøft hvilket mulighedsrum I ser foran jer.

Hvem skal løsningerne samskabes med?

Fortsat drøftelserne ved bordene

- ✦ Med udgangspunkt i det løsningsrum, vi folder ud, og oplægget samt dialogerne om samskabelse, hvad bliver så vigtigt, hvis vi skal lykkes?
- ✦ Hvad bliver vigtigt i vores rolle som facilitatorer af samskabelsesprocesser sammen med omverdenen, og hvordan skal vi gå til det?
- ✦ Hvor bliver jeg inspireret til at gå ud og arbejde med Kirkegang og Aktualisering?

LEAD+

Opsamling

LEAD+

Frokost

LEAD+

Få styr på interessenterne – hvem skal vi have med?

Projektstyring

Definition af en 'interessent'

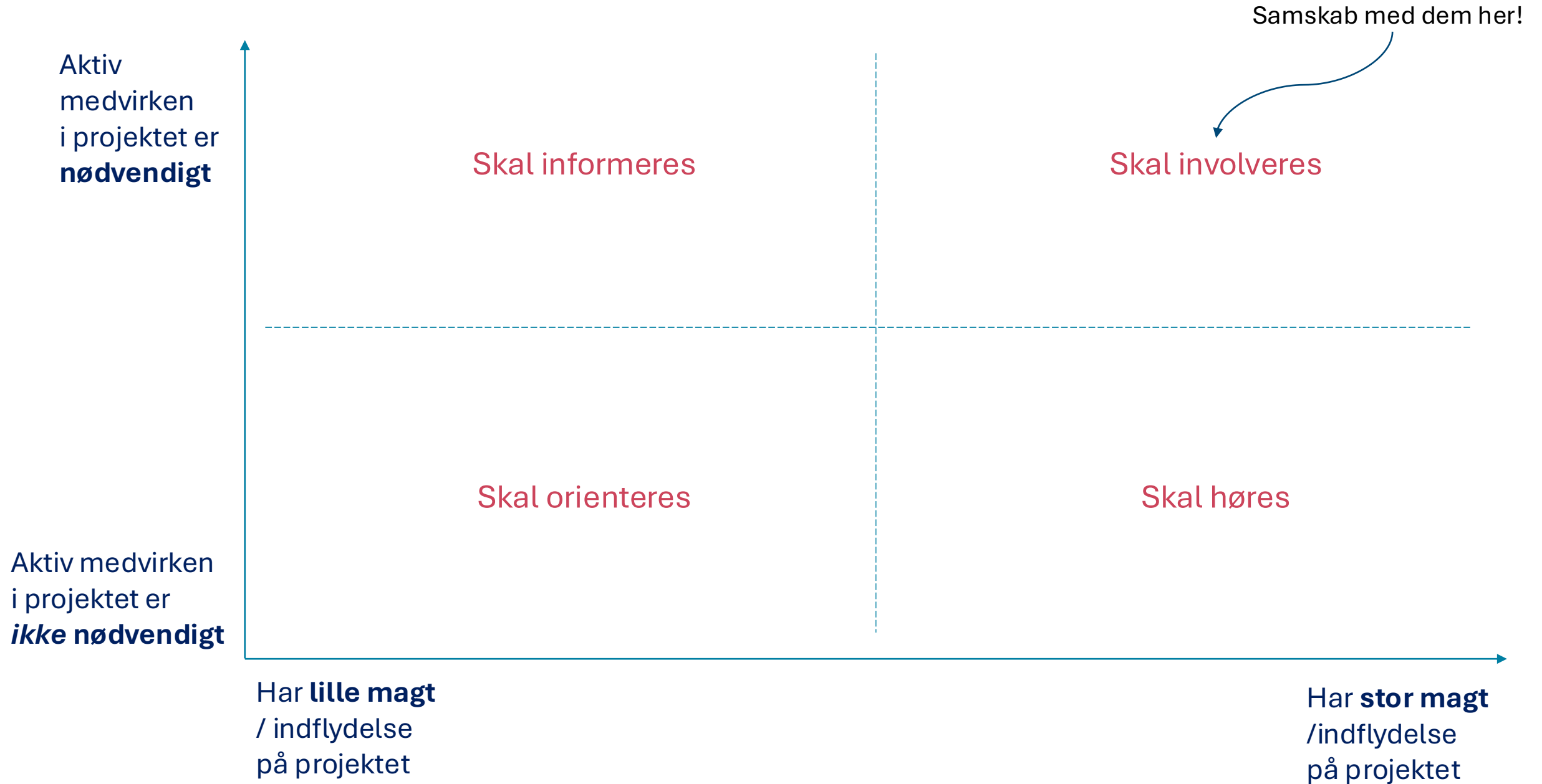
- † Alle der påvirker eller bliver påvirket af **projektets gennemførelse** og eller dets **resultat**.
- † En interessent er af **KØD OG BLOD**
- † Interessenten er en, du kan sætte navn på, som minimum som repræsentant for en interessent 'gruppe'.

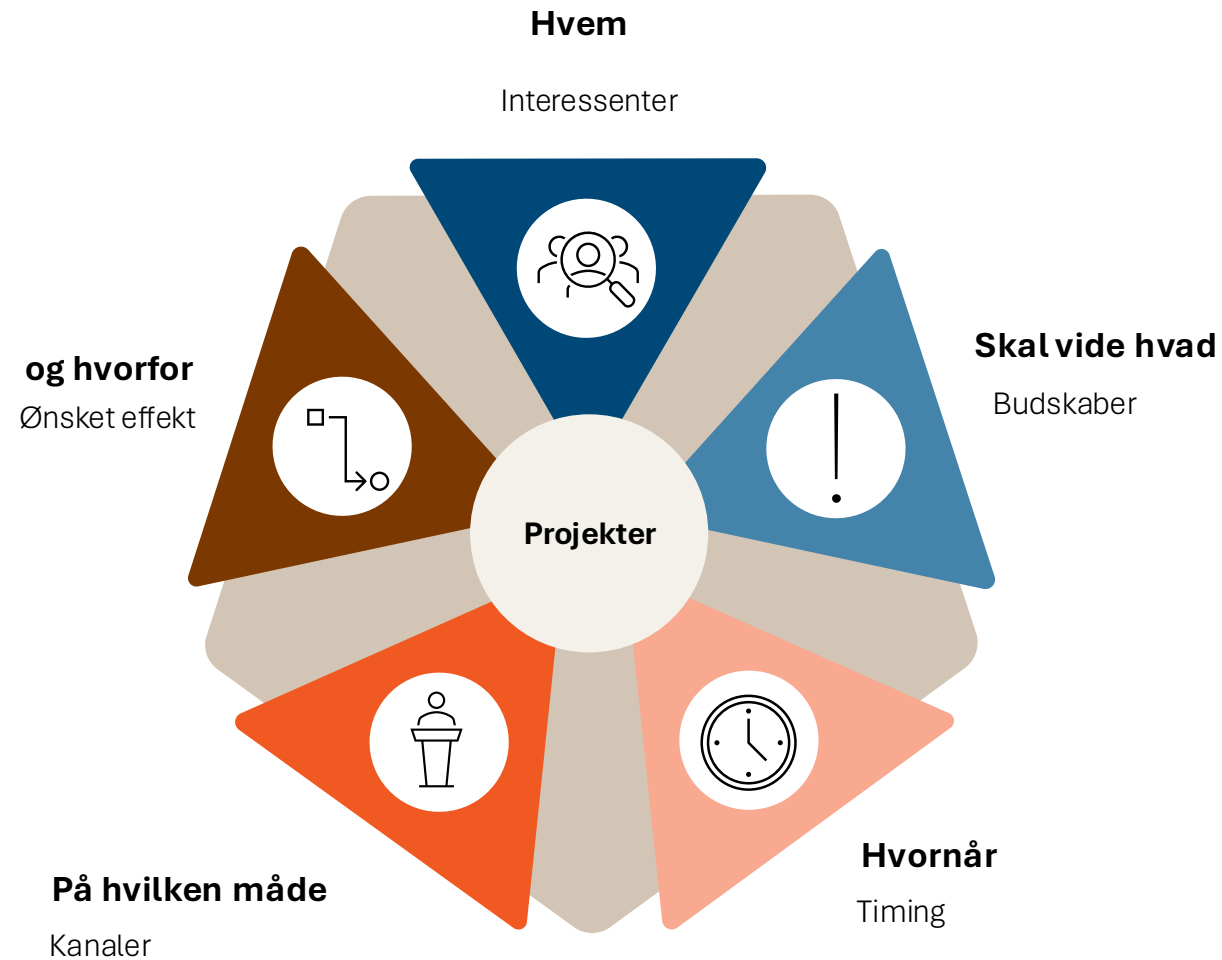
Vigtigt om interessenthåndtering

- ✦ Du kan glemme interessenter, men de glemmer ikke dig.
- ✦ Interessenter kommer og går – genbesøg dit overblik løbende.
- ✦ Prioritering er et øjebliksbillede – interessenter er en foranderlig størrelse.
- ✦ Forstå dem, før du forsøger at blive forstået.
- ✦ Følelser trumfer fornuft - altid.

INTERESSENTANALYSE – VURDERING OG PRIORITERING

Kommunikation til interessenter

Dialog ved bordene

- ✦ Hvilke interessenter bliver vigtige i vores projekt?
- ✦ Hvem skal hhv. involveres, høres, informeres og orienteres?
- ✦ Hvilken kommunikation skal vi have styr på ud til de forskellige interessentgrupper? Og hvem er vigtige, at vi har med i vores samskabelsesprocesser?

LEAD+

Opsamling

LEAD $\vdash$

Kort pause

LEAD+

Mødeledelse – faciliter gode møder

Projektstyring

Mange ledere og medarbejdere oplever møder som uhensigtsmæssige. Men problemet ejes ikke rigtigt af nogen. Alle fokuserer på mødernes indhold, ikke deres form; det er bare noget, man lever med.

Ib Ravn, 2011

Mødeledelse

- ✦ Tænk tilbage på et møde...
- ✦ ...Der var HELT forfærdeligt.
- ✦ Hvorfor? Hvad var det, der ikke fungerede, og hvad burde man have gjort anderledes?

Fun Facts om møder

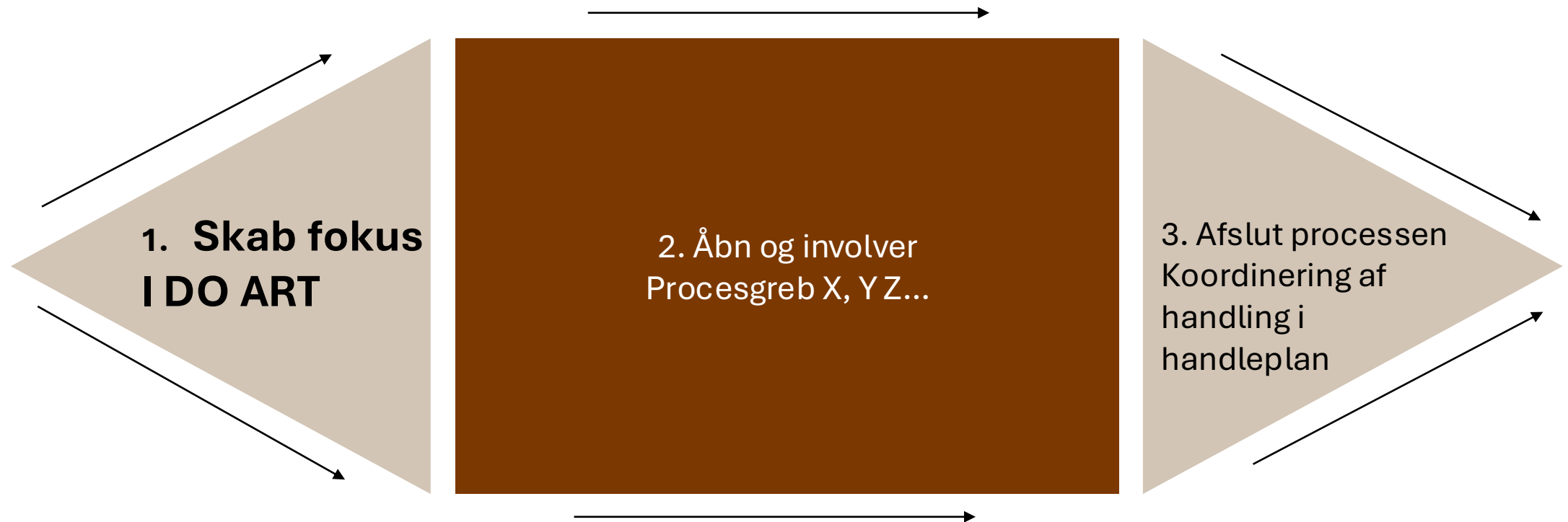
- ✦ Ledere bruger i gennemsnit 23 timer om ugen på planlagte møder
- ✦ 34% af tiden opleves ikke som værdiskabende eller nødvendig
- ✦ De fleste medarbejdere deltager i gennemsnit i 62 møder pr måned svarende til tre møder om dagen
- ✦ 90% dagdrømmer på de møder, de deltager i
- ✦ 73% indrømmer, at de bruger mødetid til at lave andre ting

*Forskning i tidsforbrug for amerikanske ledere
Johansen, Kleive og Specht, 2020*

Mødeledelse - før / under / efter

Mødeledelse - før / under / efter

I DO ART – sæt konteksten

- + **INTENTION** – hvad er formålet med mødet?
- + **DESIRED OUTCOME** – Hvad skal der komme ud af mødet?
- + **AGENDA** – Hvad er dagens program?
- + **RULES AND POSITIONS** – Hvad er spillereglerne for processen, hvem er ansvarlig for hvad undervejs?
- + **TIME** – Hvad er tidsrammen for processen?

Intention

– Hvorfor er vi samlet?

- ✦ Hvad er formålet med mødet?
- ✦ Hvorfor er det vigtigt at holde?
- ✦ Hvordan er mødets formål koblet til teamets opgaveløsning og øvrige målsætninger?

Desired Outcome

– Hvor skal vi hen?

- ✦ Hvad skal mødet konkret føre til af aftaler?
- ✦ Hvad skal det sætte teamet i stand til?
- ✦ Hvilke supplerende ønsker har teamets medlemmer til, hvad der skal komme ud af mødet?

Agenda

– Hvad sætter vi på dagsordenen for at nå vores mål?

- + Hvad skal vi bruge tid på i lyset af formålet med og de ønskede effekter af mødet? (*hvad bruger vi ikke tid på...*)
- + Hvilke temaer skal vi arbejde med?
- + Hvad er vigtigt at få talt om?

Rules and roles

– Roller, positioner og spilleregler

- ✦ Hvem leder og faciliterer mødet?
- ✦ Hvilke procesgreb skal vi arbejde med i forhold til de enkelte dagsordenspunkter?
- ✦ Hvordan samler vi op?
- ✦ Hvordan følger vi op?

Spilleregler

- ✦ Der er ikke noget, vi ikke kan snakke om
- ✦ Vi er loyale overfor mødets formål
- ✦ Vi kvitterer altid for feedback
- ✦ Fokus på Opgaven; ikke personen
- ✦ Vi respekterer forskellige perspektiver
- ✦ God tone
- ✦ Vi har to ører og én mund
- ✦ Tilføj selv andre eller flere...

Time

– Tidsmæssig afgrænsning af mødet **og** mødepunkter

- ✦ Hvad er tidsrammen for det samlede møde?
- ✦ Hvor lang tid bruger vi på de enkelte mødepunkter?

I DO ART Modul 1 - Samskabelse & Facilitering

Intention: Styrke evnen til at **facilitere** en samtale mellem mennesker – og kende til præmisserne for **samskabelse**.

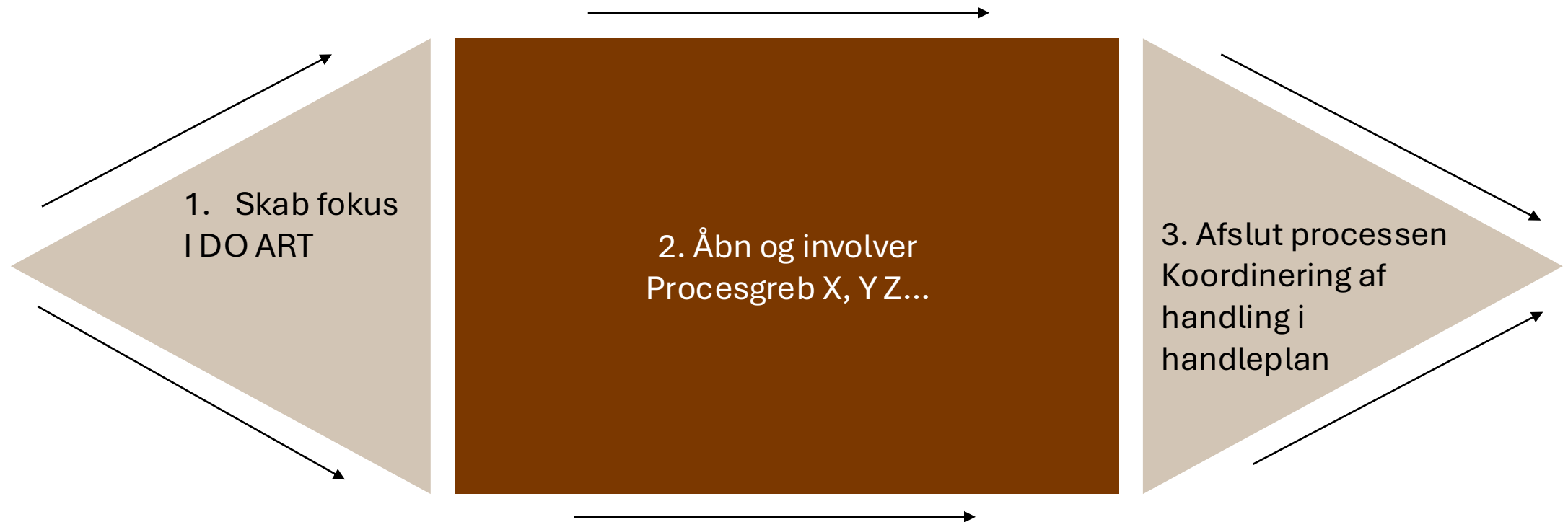
Desired Outcome: At I får en **god start** i de lokale projektgrupper og får fornemmelse for værktøjer, I kan bruge til samskabelse, inddragelse af interessenter og facilitering af møder

Agenda: For at få det udbytte skal vi først omkring jeres projekter og have en fornemmelse af, hvad det er for nogle projekter, I hver især arbejder med. Dernæst skal vi lære noget om interessenter og hvordan vi bedst muligt får alle bragt i spil gennem facilitering og gode mødeledelse. Endelig skal vi arbejde med samskabelse, som er helt central for jeres arbejde.

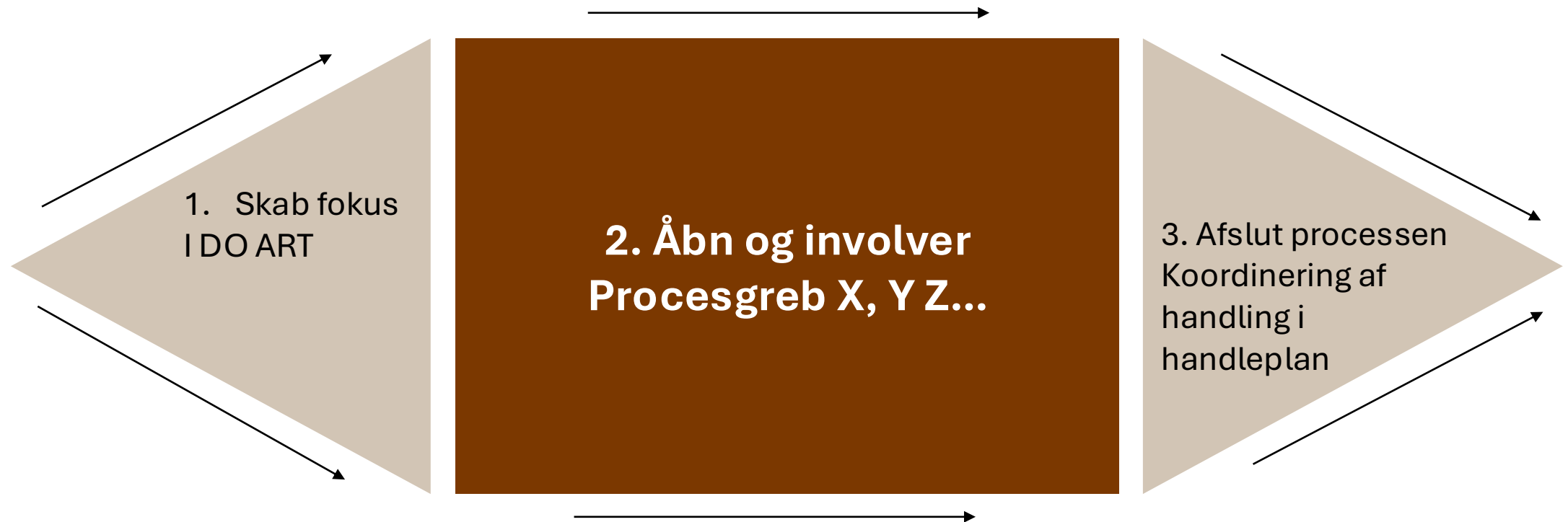
Rules, roles & positions: Vi faciliterer dialogen, men vores intention er, at aktivere den viden, der er her i rummet. Vi ved noget om facilitering og mødeledelse, i bred forstand, og I er eksperter på, hvordan det folder sig ud i jeres kontekst. Værdien af de kommende timer er ligefrem proportionel med jeres engagement. Løbende stræber vi efter at give plads til at I kan koble til jeres hverdag og konkrete projekter, så det bliver så relevant og lærerigt som muligt. Så her en kraftig opfordring til at læne jer frem og byde åbent ind i dialogen.

Time: Vi har indtil kl 15. Og holder minimum én god pause undervejs, hvor der er tid til at pudre næsen og tjekke om resten af organisationen stadig står, mens I har fokus herinde

Mødeledelse - før / under / efter

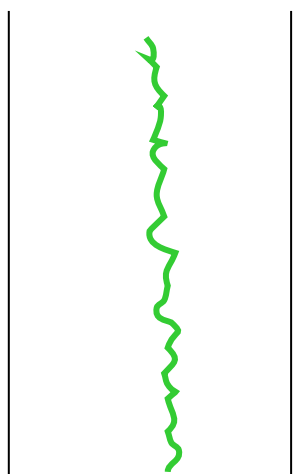

Mødeledelse - før / under / efter

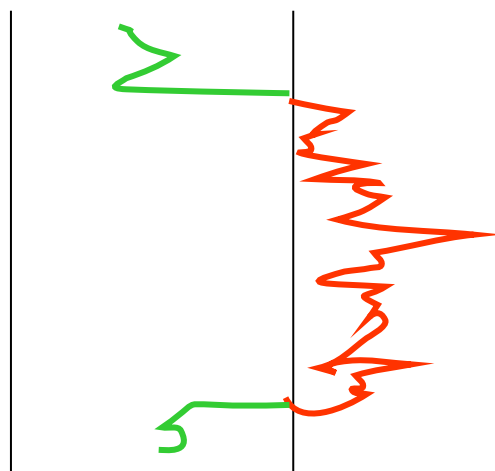

Hvad karakteriserer det gode og effektive møde?

Det gode og effektive møde er karakteriseret ved ikke at være alt for styret, men også uden at køre af sporet. Ideelt holdes mødet efter dagsordenen med plads og fleksibilitet til at justere efter behov.

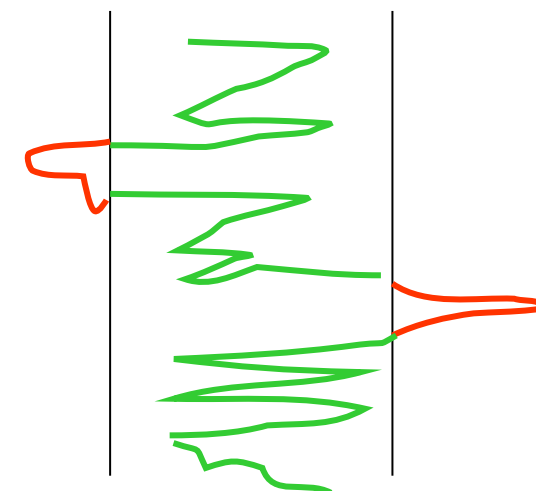
1. For fokuseret

2. Afsporet (1)

3. Afsporet (2)

4. Ideelt

Spørgsmål

Aktiver deltagernes
egen viden og
erfaring

LEAD+

- + *Spørgsmål inviterer til deltagelse*
- + *Ethvert spørgsmål åbner arenaen for det mulige svar*
- + *Spørgsmål er med til forme det, der bliver muligt i kommunikationen, samarbejdet og relationen*
- + *Spørgsmål er et central element i at styrke den psykologiske tryghed*
- + *I hvilken situation har jeg oplevet at vi lykkedes med...?*
- + *Hvad var det, der bidragede til at det gik så godt?*
- + *Hvornår eller hvorfor er ... en udfordring*

LEAD+

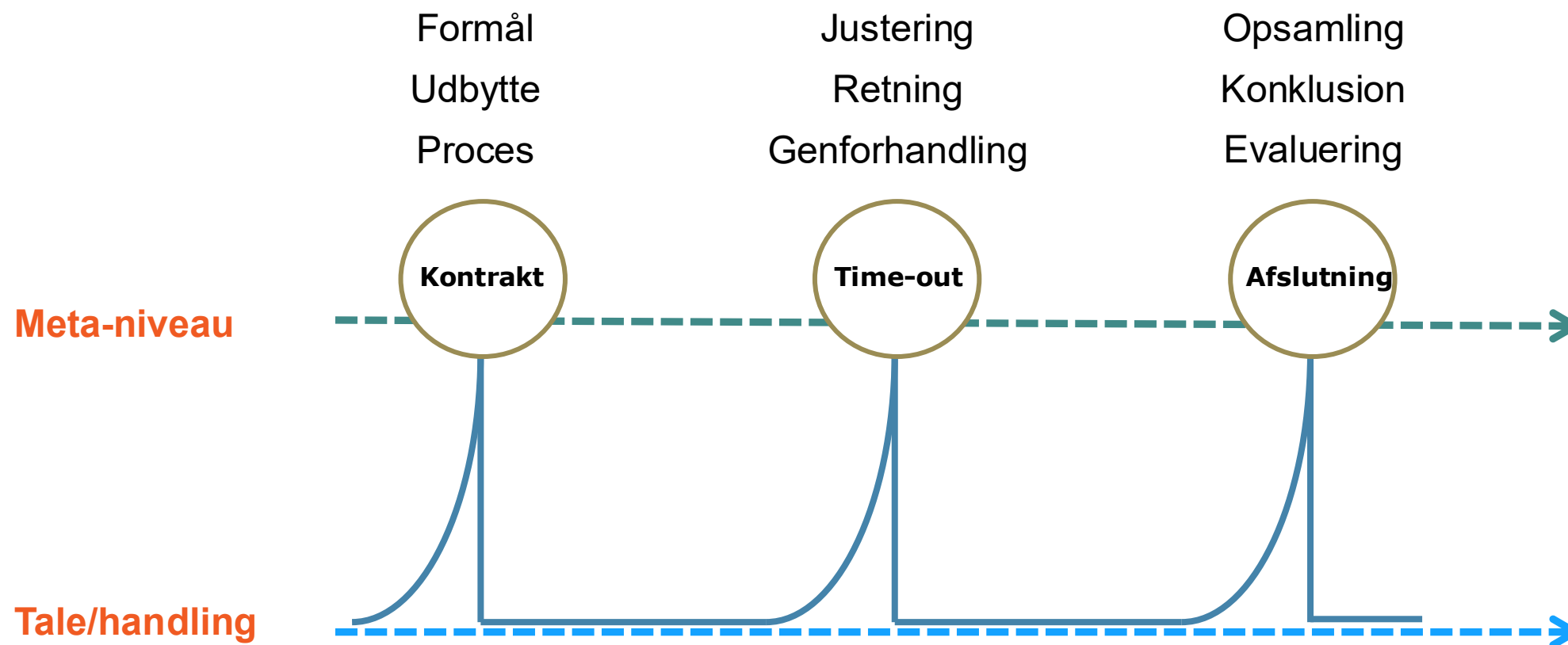
Tal i runder: f.eks.

- + Tjek ind/Tjek ud*
- + Hvilket spørgsmål optager mig lige nu?*
- + Hvad fylder på dette tidspunkt i processen?*
- + Hvad er du blevet særligt opmærksom på i løbet af vores dialoger i dag?*
- + Hvad er det bedste næste skridt i din optik?*

Check ind / Check ud

LEAD+

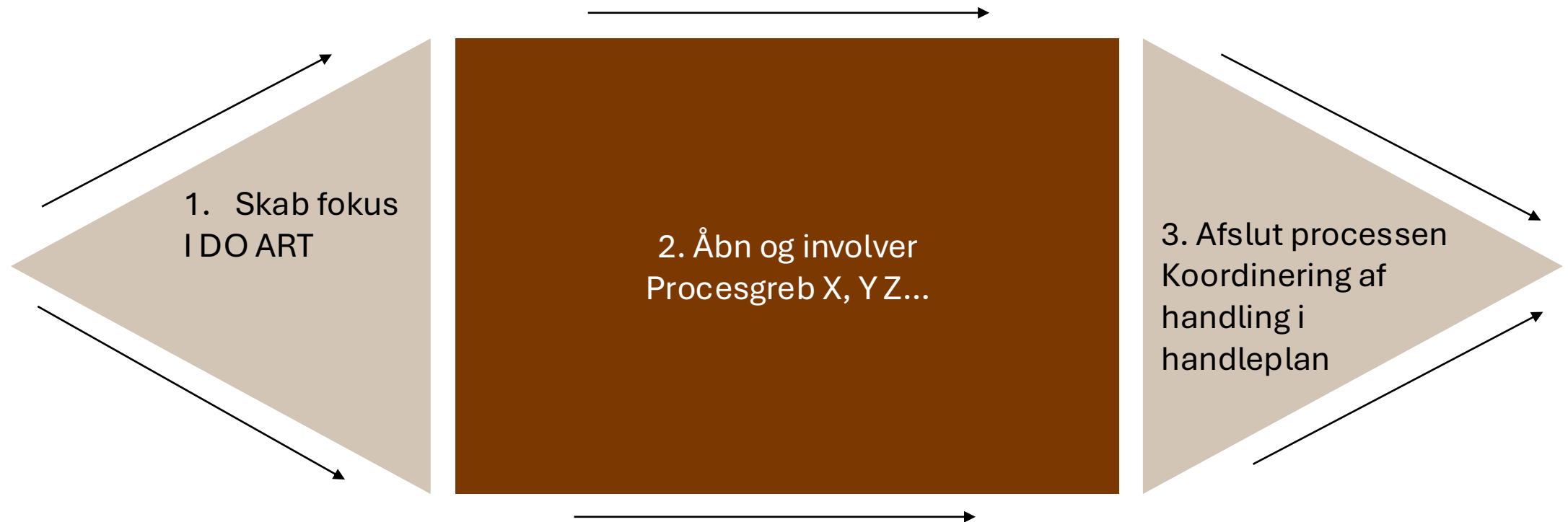
Brug Gamemaster tanken til at holde snuden i sporet...

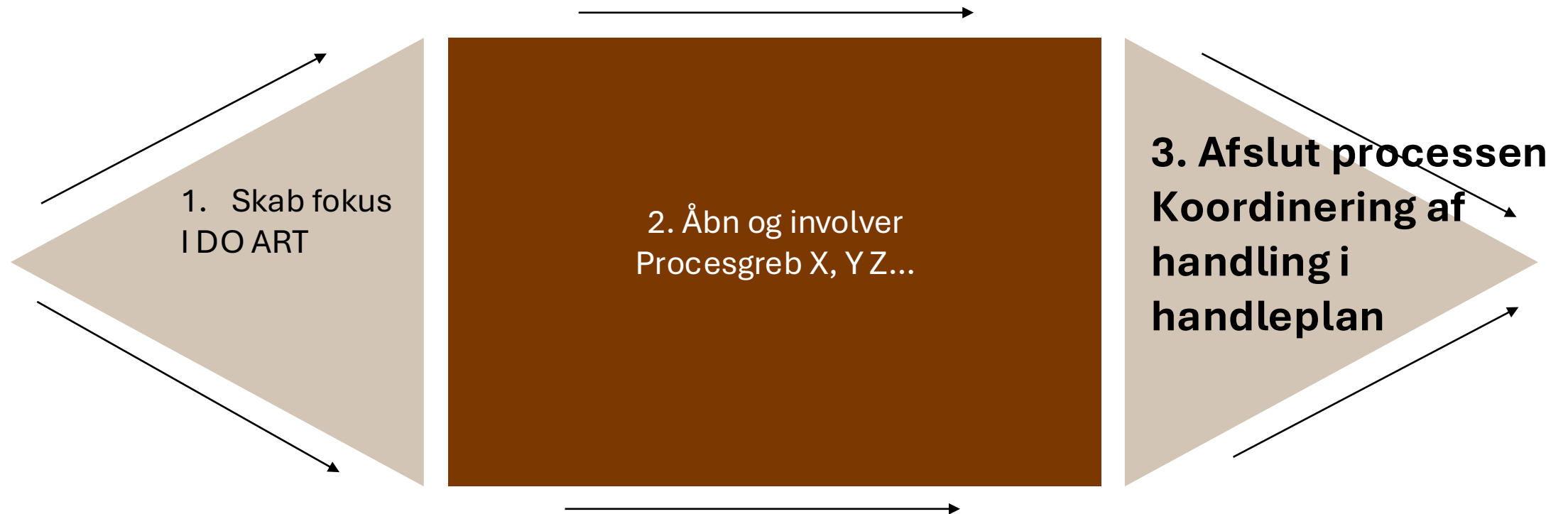
Når mødet går af sporet – tips & tricks

- ✦ Øjeblikksfacilitering: Hav en god plan, så I prioriterer tiden rigtigt i forhold til mødets formål og udbytte – men stop op og genforhandl dagsordenen, hvis det er nødvendigt.
- ✦ Skru op for nysgerrigheden – stil spørgsmål, når du møder modstand, i stedet for at gå i forsvar.
- ✦ Time out / pause, når du selv eller deltagerne har brug for at få ro på
- ✦ Få det, der støjer i kulissen, ind på scenen

Mødeledelse - før / under / efter

Mødeledelse - før / under / efter

Mødeledelse – God opfølgning

Opfølgningen starter i forberedelsen:

- + Det skal være tydeligt for alle fra start, hvem der har ansvaret for hvad, ikke kun under mødet men også efter!

Send referat ud og tydeliggør ansvarsfordeling:

- + Tydeliggør i opfølgningen, hvad der er besluttet på mødet, og understreg hvem der har ansvaret for hvad.

Vær tydelig om deadlines:

- + Hvornår følges der op på beslutninger og hvad skal være klar inden næste møde?

Andet?

Drøft ved bordene

- ✦ Hvilke møder kommer vi til at skulle afvikle, når vi starter vores projekter op, og hvad bliver vigtigt, at vi har øje for?
- ✦ Har vi et møde i kalenderen allerede nu, og kan vi bruge IDOART modellen til at planlægge det?
- ✦ Stiller mødet krav til facilitering og er der nogle procesgreb, vi med fordel kan bruge?
- ✦ Hvordan sikrer vi god opfølgning?

LEAD+

Opsamling

LEAD+

Opsamling på dagen

Samskabelse og facilitering

Drøft ved bordene

- + Hvad er den vigtigste pointe, jeg tager med fra i dag?
- + Hvilke spørgsmål sidder jeg tilbage med ift. mit projekt, som jeg fortsat mangler at få svar på?
- + Hvad skal jeg helt konkret gå hjem og gøre anderledes for at tage næste skridt i mit projekt?

LEAD+

Opsamling

LEAD+

Tak for i dag!

LEAD

